

Projekt Buller från fasta installationer i förskolor 2017

stockholm.se

Sammanfattning

Miljöförvaltningen har under våren 2017 fortsatt med tillsynsprojektet som påbörjades 2016 gällande buller från fasta installationer (ventilationsanläggningar, hissar, kylaggregat etc.) i förskolor. Projektet har denna gång genomförts i tre stadsdelar, Enskede-Årsta-Vantör, Kungsholmen och Spånga-Tensta, i Stockholm. Projektets syfte har varit att fokusera på den vanligast förekommande allvarliga anmärkningen i miljöförvaltningens riktade tillsyn av förskolor. Resultatet av projektet är att 79 procent av de undersökta förskolorna hade mätresultat från 34 dBA och uppåt. Dessa kommer att följas upp av förvaltningen.

Uppmätta bullernivåer mellan 31-33 dBA överskrider Folkhälsomyndighets allmänna råd om buller (FoHMFS 2014:13) men har inom projektet överlämnats till verksamhetsutövarnas egenkontroll att utreda och eventuellt åtgärda.

I Stockholm stads budget 2017 såväl som 2018 har *En sund inomhusmiljö* premierats där ett särskilt fokus ska läggas på åtgärder för att skapa god ljudmiljö i förskolor och skolor. Projektet Buller från fasta installationer i förskolor 2017 visar att ett fortsatt arbete och fokus på detta är nödvändigt för att förskolebarn ska få en förbättrad inomhusmiljö. Följaktligen kommer projektet fortgå under kommande år för att inkludera samtliga stadsdelar.

Innehåll

Bakgrund	5
Mål och avgränsningar.....	5
Målsättning	5
Avgränsningar	6
Lagstiftning och riktvärden.....	8
Operativ tillsyn	8
Olägenhet för människors hälsa	8
Särskilda bestämmelser om hälsoskydd	8
Metoder	9
Tillvägagångssätt mätning	9
Efter tillsynsbesöket.....	9
Urval av geografiska områden	10
Kostnad för tillsynen	10
Resultat.....	10
Etapp 1 Enskede-Årsta-Vantör	11
	13
Etapp 2 Kungsholmen	13
Etapp 3 Spånga-Tensta	14
	15
Verksamheternas återkoppling efter tillsynen	17
Avslutade ärenden från årets projekt	17
Avslutade ärenden från föregående projekt	Error! Bookmark not defined.
Diskussion och slutsatser	18
Fortsatt arbete.....	21
Bilaga	21

Bakgrund

Miljöförvaltningens mål är att minska risken för människors hälsa och miljön. För att uppnå detta mål utför miljöförvaltningen tillsyn för att säkerställa att gällande regler för hälsa och miljö följs.

Forskning och undersökningar har visat att barn som utsätts för buller i förskolan kan få sämre läs-, inlärnings-, koncentrations och problemlösningsförmåga. Buller har en tröttande effekt och barn påverkas mer av det än vuxna. I synnerhet påverkas barn med hörselnedsättning och barn med annat modersmål än det som talas i verksamheten.

Buller från fasta installationer, framför allt från ventilationens olika delar, är den vanligaste anmärkningen som följs upp vid miljöförvaltningens hälsoskyddstillsyn av skolor och förskolor. Under 2015 och 2016 var 86 procent respektive 84 procent av uppföljningsärendena relaterade till buller. Totalt antal tillsynsärenden under 2015 var 287 stycken, varav 104 stycken följdes upp. Totalt antal tillsynsärenden under 2016 var 264 stycken, varav 143 stycken följdes upp. Projektet Buller från fasta installationer i förskolor upprepades 2017 med anledning av att miljöförvaltningen såg ett behov av en extra tillsynsinsats efter projektet 2016.

Mål och avgränsningar

Målsättning

Miljöförvaltningens uppdrag är att verka för en god inomhusmiljö i skolor och förskolor så att eleverna/barnen inte utsätts för hälsorisker eller hindras i sin utveckling och i sitt lärande samt att gällande regler följs, bland annat Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus (FoHMFS 2014:13).

Tillsynsprojektet Buller från fasta installationer i förskola 2017 syftade till att kontrollera ljudnivåerna inomhus och vid behov se till att den akustiska inomhusmiljön i kontrollerade förskolor förbättras. Baserat på erfarenheter från tidigare års tillsyn är buller från fasta installationer den mest förekommande anmärkningen som miljöförvaltningen följer upp.

Genomförande av ett projekt som fokuserar enbart på buller i förskolor förväntades effektivisera arbetet och i slutändan ge stor hälsonytta för barn. Genom föranmälda besök kan bullermätningar av den totala ljudnivån utföras vid samtliga inspektioner. Vid bedömt behov ska verksamheterna utreda bullerstörningarna närmare och vidta åtgärder i den utsträckning som bedöms rimlig. Syftet var också att medverka till att verksamhetsutövarna blir medvetna om sitt ansvar för ljudmiljön i sina verksamheter.

Avgränsningar

Tre stadsdelar, Enskede-Årsta-Vantör, Kungsholmen och Spånga-Tensta ingick i projektet. Vid inspektionstillfället i varje förskola valde inspektören ut två rum som undersöktes. Detta för att ha utrymme att genomföra effektiva inspektioner och att tiden skulle vara ungefär lika lång för alla handläggare oavsett storlek på förskola. Om inspektören upplevde att ljudnivåerna var höga även i andra rum vid tillsynsbesöket noterades detta i checklistan och senare i inspektionsrapporten.

Mätresultat inom intervallet 31-33 dBA följdes inte upp i projektet. Dessa resultat ansvarar verksamhetsutövaren själv för att följa upp inom ramen för sin egenkontroll.

I bild 1, 2 och 3 nedan visas den geografiska spridningen på de besökta förskolorna i bullerprojektet.

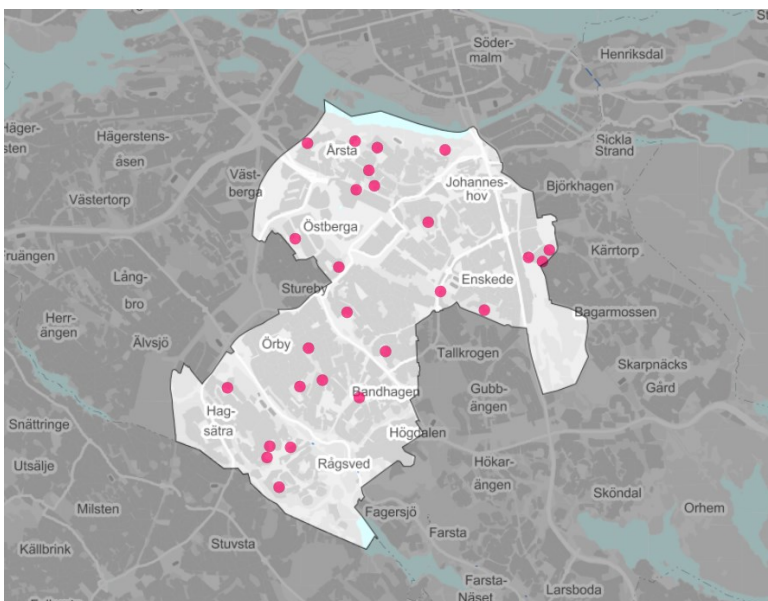

Bild 1 Besökta förskolor i stadsdel Enskede-Årsta-Vantör

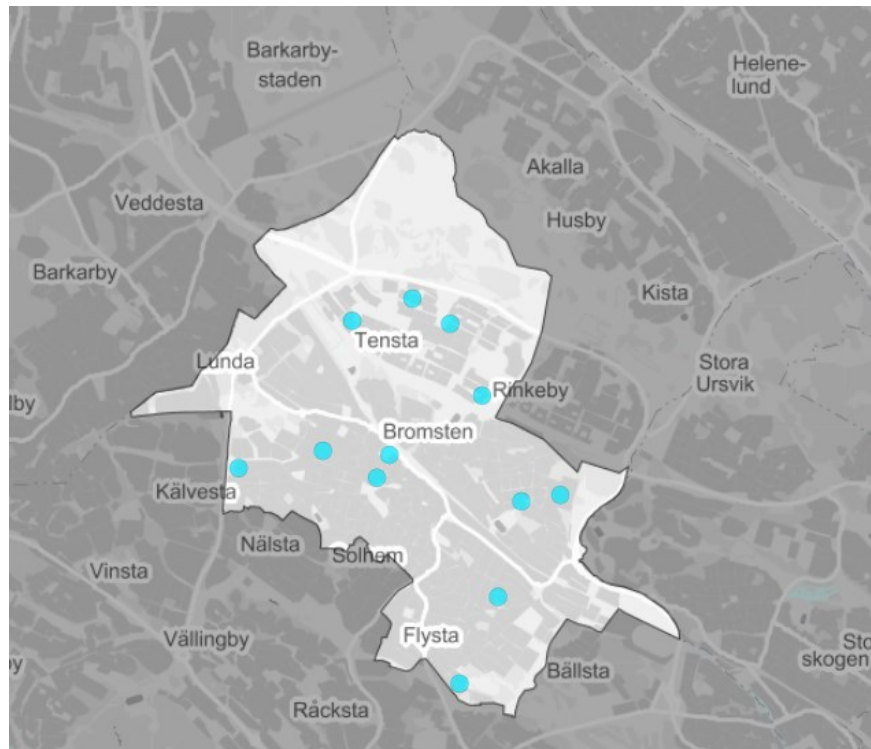

Bild 2 Besökta förskolor i stadsdel Spånga-Tensta

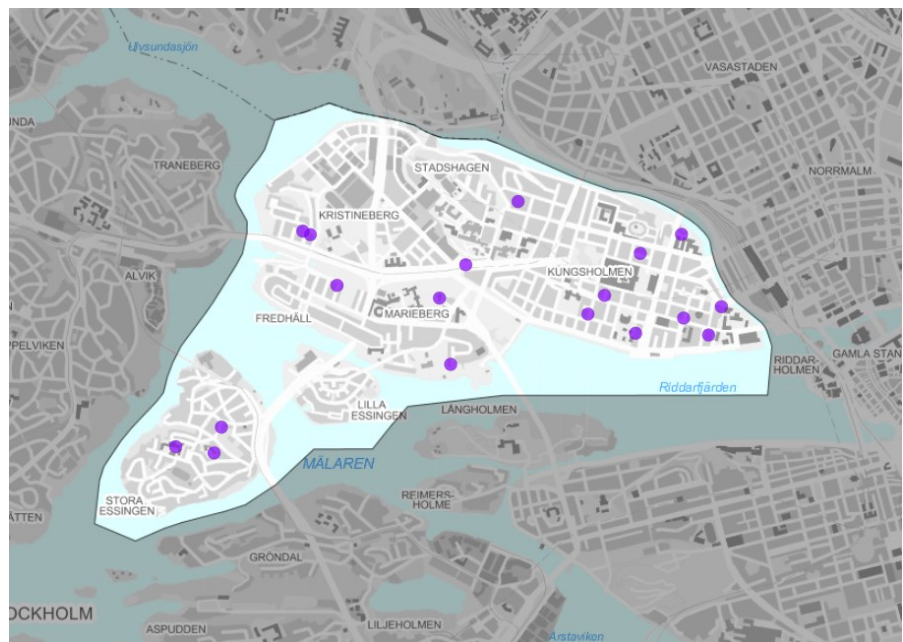

Bild 3 Besökta förskolor i stadsdel Kungsholmen

Lagstiftning och riktvärden

Riktad tillsyn

Verksamhetsutövaren har ett ansvar att bedriva egenkontroll. Det innebär att verksamhetsutövaren fortlöpande ska planera och kontrollera samt vid behov åtgärda brister i sin verksamhet så att skador och olägenhet för människors hälsa förebyggs. I den riktade tillsynen som utförs av miljöförvaltningen ingår det att kontrollera att verksamheternas egenkontroll fungerar. Ovanstående följer av 2 kap. 2 och 3 §§ och 26 kap. 19 § miljöbalken.

Olägenhet för människors hälsa

Begreppet olägenhet för människors hälsa definieras i 9 kap. 3 § miljöbalken. Med olägenhet för människors hälsa avses störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig. Även sådana störningar som kan påverka människors välbefinnande, t.ex. lukt och inomhusklimat (temperatur, drag) omfattas.

För bedömning av om olägenhet för människors hälsa föreligger avseende buller i skolor och förskolor tillämpas riktvärdena i Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus (FoHMFS 2014:13) som är 30 dBA ekvivalent ljudnivå, 25 dBA vid tonalt ljud, 45 dBA för maximala ljud och individuella riktvärden för samtliga nio lågfrekventa tersband mellan 31,5 och 200 Hz.

Särskilda bestämmelser om hälsoskydd

Av 9 kap. 9 § miljöbalken framgår att ägaren eller nyttjanderättshavaren till berörd egendom ska vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att hindra uppkomsten av eller undanröja olägenheter för människors hälsa eller miljön.

Av 45 § 2 p förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd framgår att nämnden har att ägna särskild uppmärksamhet åt bl.a. förskolor.

Metoder

Tillvägagångssätt mätning

Inspektionerna var förankrade eftersom barn och personal inte kan vara i lokalerna samtidigt som bullermätningar utförs. Inspektören började med att inventera lokalen innan val av rum gjordes för att mäta i de rum där det fanns störst risk för olägenhet med anledning av buller. Efter att inspektören valt ut två representativa rum, helst på två olika avdelningar på förskolan, utfördes därefter indikerande ljudnivåmätningar med mätinstrument Casella CEL-240.

Inspektören matade in mätvärden i en checklista i EsMaker via en länk på en surfplatta. I checklistan noterades, förutom bullernivå i dBA och dBC, även om det fanns andra ljudstörningar i eller utanför lokalen som kunde påverka resultatet, som exempelvis förekomst av trafikbuller. Om trafikbuller noterades undersökte inspektören på plats om förskolan var försedd med två- eller treglasfönster. Efter inspektionen granskade inspektören bullerkartan och om förskolan var belägen vid en högtrafikerad gata antecknades det i inspektionsrapporten.

Mätinstrumentet Casella CEL-240 är en så kallad klass 2-mätare vilket innebär att det inte finns möjlighet att mäta lågfrekventa tersband. Mätaren mäter däremot dBC vilket fångar upp låga frekvenser mer än vad dBA gör. För att få en uppfattning om det lågfrekventa bullret kan man utgå från en vedertagen praxis som innebär att om skillnaden mellan dBA-värdet och dBC-värdet är större än 20, förutsatt att uppmätt dBA-nivå är över 30, så är det en indikation på att ljudet från den fasta installationen kan innehålla höga nivåer av lågfrekvent ljud.

Efter tillsynsbesöket

Efter inspektionen skickades mätprotokollet och inspektionsrapporten till verksamhetsutövaren (i fristående förskolor till förskolechefen/huvudmannen och i kommunala förskolor till den berörda stadsdelen) och till fastighetsägaren. Verksamhetsutövaren bereddes tillfälle att yttra sig över handlingarna. Av inspektionsrapporten framgick medelvärden på buller i de rum där mätningar utförts, vilket är det värde som läggs till grund för att ställa krav på åtgärder. Efter att yttrandetiden passerats startades uppföljningsärenden i de fall där ljudnivån överskred 33 dBA eller när skillnaden mellan dBA- och dBC nivån var större än 20, förutsatt att dBA-nivån var högre än 30.

Urval av geografiska områden

I projektet besöktes förskolor i stadsdelarna Enskede-Årsta-Vantör, Kungsholmen och Spånga-Tensta. Anledningen till att dessa stadsdelar valdes berodde på att dessa stadsdelar var näst på tur att inspekteras inom den riktade tillsynen. Planen var att gå ut på cirka 60 stycken förskolor vilket blir mellan 25-30 procent av samtliga förskolor inom respektive stadsdel.

Objekten valdes slumpmässigt och fördelades mellan kommunala och privata objekt så att andelen undersökta kommunala förskolor inom den gruppen skulle vara lika stor som andelen privata förskolor inom den gruppen. Detta för att det skulle bli en procentuellt jämn fördelning mellan kommunala och fristående objekt.

Enskede-Årsta-Vantör har totalt 102 stycken förskolor varav 67 stycken (66 procent) är kommunala och 35 stycken (34 procent) är fristående. Urvalet för tillsyn var 17 stycken kommunala och 9 stycken fristående. Vid bokningsskedet bortföll två förskolor (en kommunal och en fristående) eftersom renovering av lokalerna skulle pågå under projektet. Kungsholmen har totalt 73 förskolor varav 38 stycken (52 procent) är kommunala och 35 stycken (48 procent) är fristående. Urvalet för tillsyn var 9 kommunala och 9 fristående. Där bortföll två kommunala förskolor under bokningsskedet eftersom verksamheterna upphört. Spånga-Tensta har totalt 51 stycken förskolor varav 36 stycken (71 procent) är kommunala och 15 stycken (29 procent) är fristående. Urvalet för tillsyn var 9 kommunala och fyra fristående.

Kostnad för tillsynen

Kostnaden för tillsynen ingick i den fasta årliga avgiften. Om det vid tillsynsbesöket bedömdes att det fanns risk för olägenhet med anledning av höga bullernivåer startades ett uppföljningsärende där handläggningen medför extraordinär tillsynsavgift per påbörjad halvtimme enligt gällande taxa fastslagen av kommunfullmäktige.

Resultat

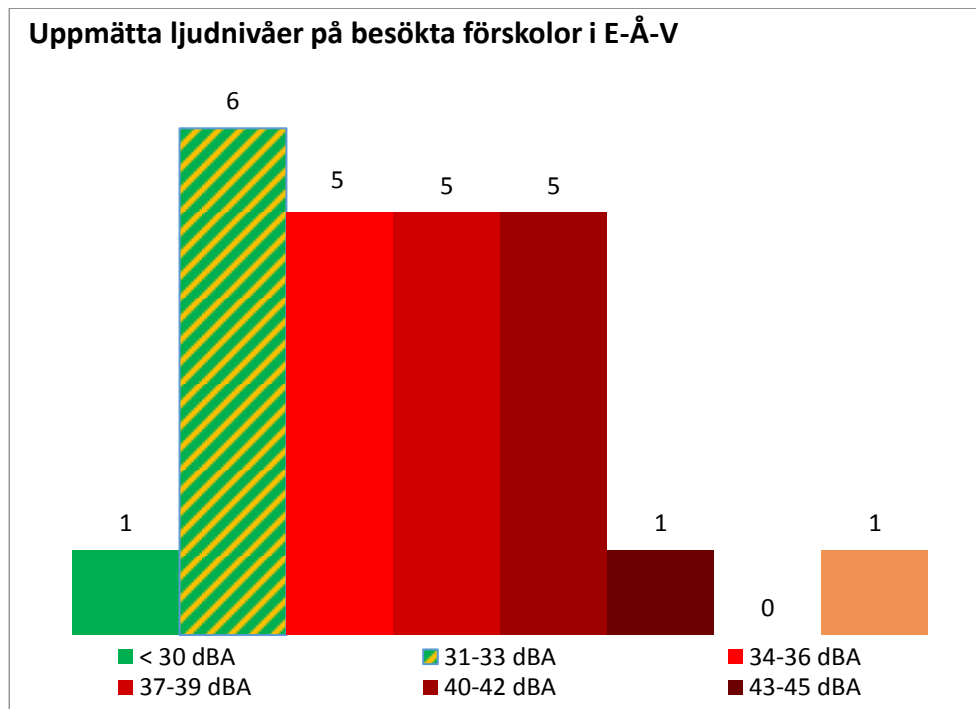
Totalt har miljöförvaltningen besökt 53 förskolor i stadsdelarna Enskede-Årsta-Vantör, Kungsholmen och Spånga-Tensta. I kommande kapitel redovisas resultaten från respektive stadsdel. Resultaten ska tolkas mot bakgrund av Folkhälsomyndighetens

riktvärden för ekvivalent ljudnivå (30 dBA) och lågfrekvent buller inomhus. I projektet har förskolor där ljudnivåer uppmätts upp till 33 dBA lämnats till verksamhetens egenkontroll att närmare utreda och eventuellt åtgärda. Denna bedömning har gjorts mot bakgrund av det stora antalet överskridanden som har uppmätts och att det är angeläget att åtgärda lokaler med störst problem först. Stapeln ”endast lågfrekvent” i figurerna nedan visar antalet förskolor där skillnaden mellan dBA och dBC är större än 20 dB samt att dBA uppmättes till över 30 dB men under 34 dB. I projektet var det endast ett fall där mätresultatet visade indikation på lågfrekvent buller. Dock var överskridandet så pass ringa att det lämnades till verksamhetens egenkontroll att utreda och eventuellt åtgärda.

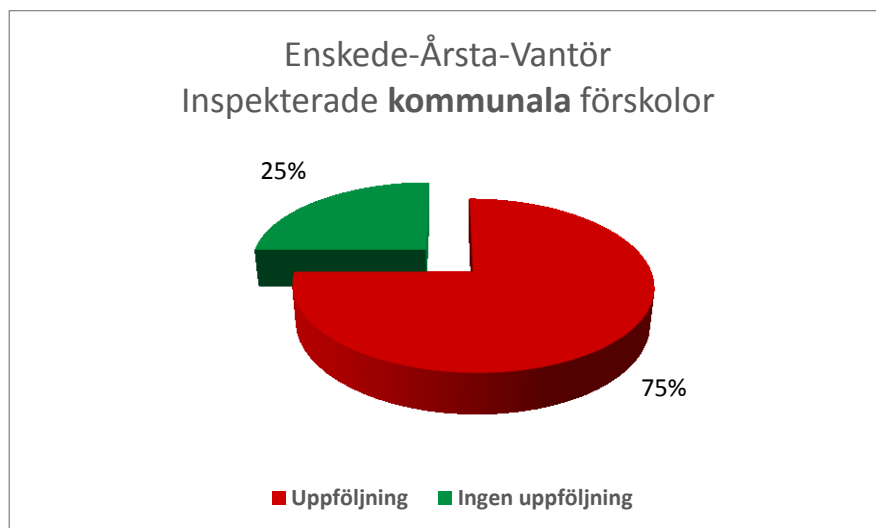
Etapp 1 Enskede-Årsta-Vantör

I Enskede-Årsta-Vantör genomfördes 24 stycken inspektioner. Av dessa 24 fick 16 stycken (66 procent) ett mätresultat som i ett eller flera rum fick ett mätresultat (≥ 34 dBA) som blir föremål för fortsatt utredning av miljöförvaltningen.

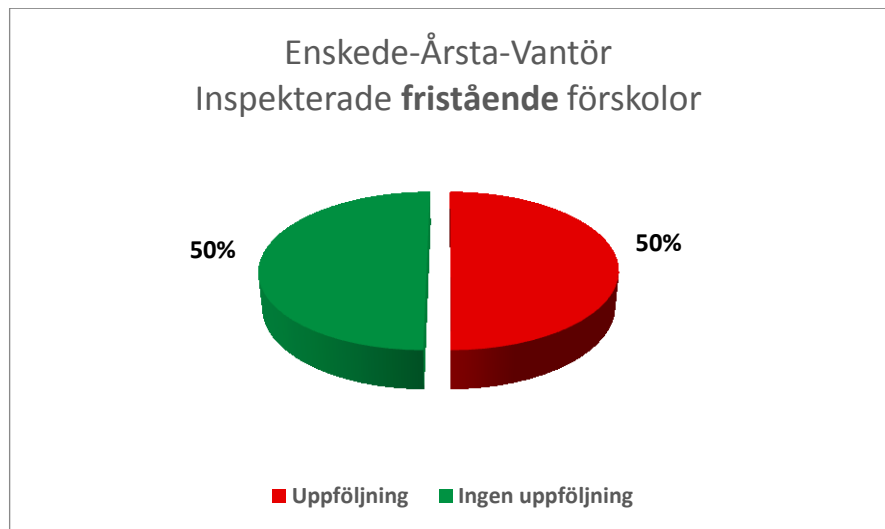
Se sammanfattat resultat i figur 1,2 och 3 nedan.

Figur 1 Resultat från bullermätningar i förskolor i Enskede-Årsta-Vantör. Förskolan som hade ett mätresultat där det fanns risk för lågfrekvent buller fick utreda och åtgärda det inom verksamhetens egenkontroll.

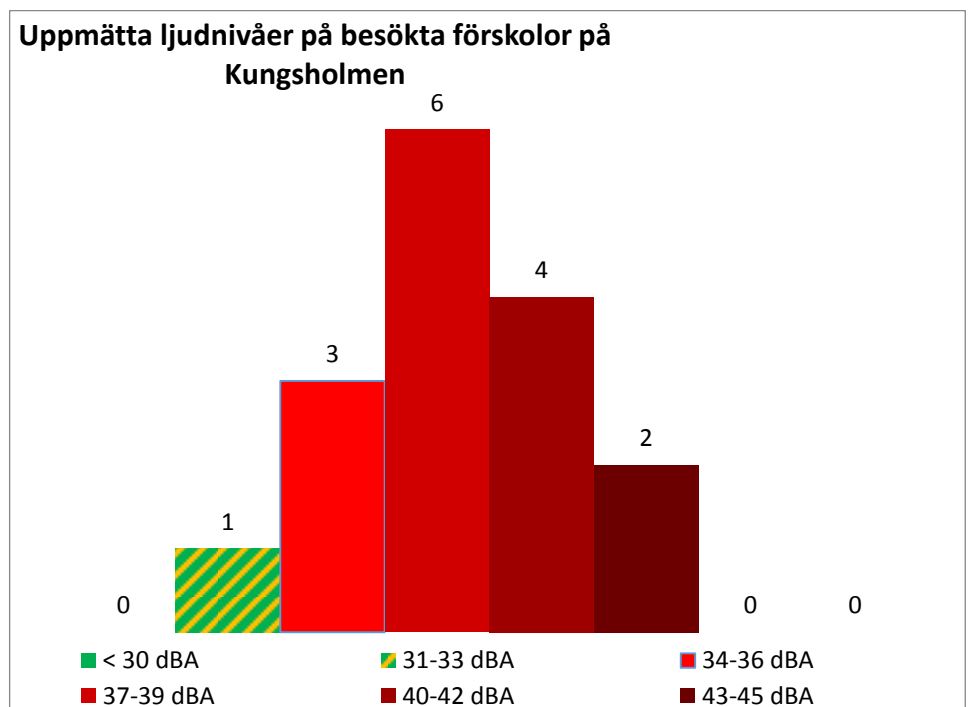
Figur 2 Andel kommunala förskolor på Enskede-Årsta-Vantör som kräver uppföljning (≥ 34 dBA) respektive ingen uppföljning.

Figur 3 Andel fristående förskolor på Enskede-Årsta-Vantör som kräver uppföljning (≥ 34 dBA) respektive ingen uppföljning.

Etapp 2 Kungsholmen

På Kungsholmen genomfördes 16 inspektioner. Av dessa 16 fick 15 stycken (94 procent) ett mätresultat (≥ 34 dBA) som i ett eller flera rum blir föremål för fortsatt utredning av miljöförvaltningen. Se sammanfattat resultat i figur 4, 5 och 6 nedan.

Figur 4 Resultat från bullermätningar i förskolor på Kungsholmen.

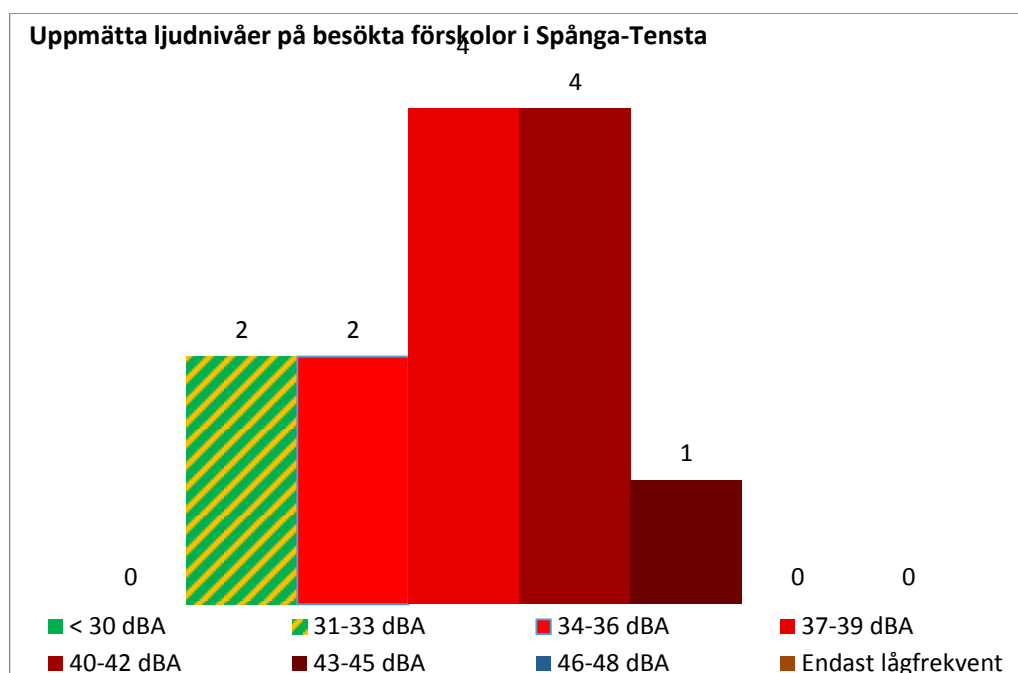
Figur 5 Andel kommunala förskolor på Kungsholmen som kräver uppföljning (≥ 34 dBA).

Figur 6 Andel fristående förskolor på Kungsholmen som kräver uppföljning (≥ 34 dBA) respektive ingen uppföljning.

Etapp 3 Spånga-Tensta

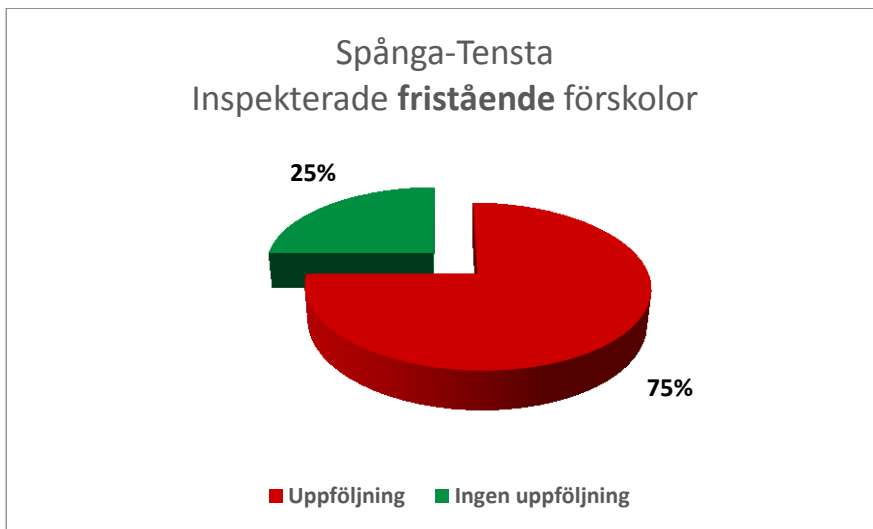
I Spånga-Tensta genomfördes 13 inspektioner. Av dessa 13 fick 11 stycken (85 procent) ett mätresultat (≥ 34 dBA) som i ett eller flera rum blir föremål för fortsatt utredning av miljöförvaltningen. Se sammanfattat resultat i figur 7, 8 och 9 nedan.

Figur 7 Resultat från bullermätningar i förskolor i Spånga-Tensta.

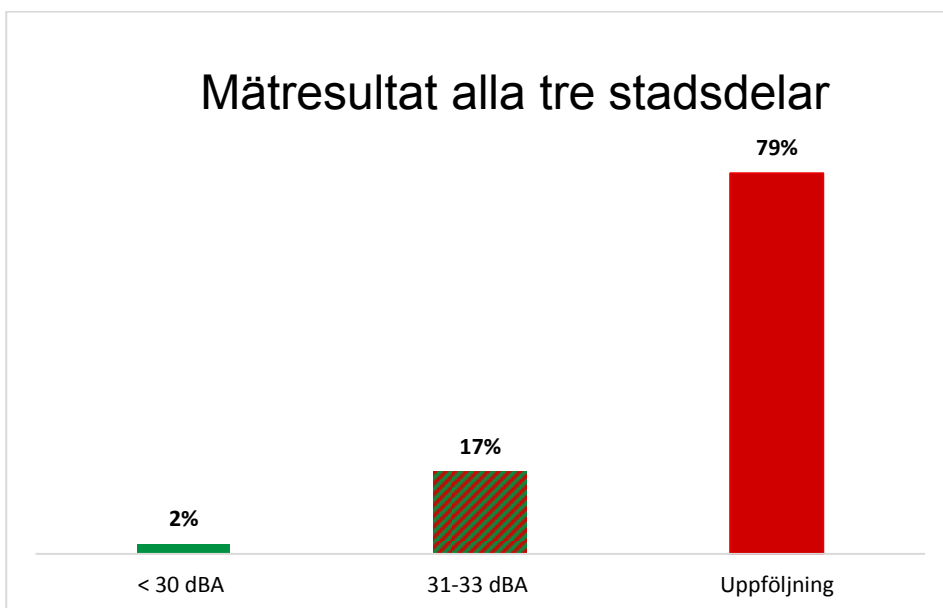

Figur 8 Andel kommunala förskolor i Spånga-Tensta som kräver uppföljning (≥ 34 dBA) respektive ingen uppföljning.

Figur 9 Andel fristående förskolor i Spånga-Tensta som kräver uppföljning (≥ 34 dBA) respektive ingen uppföljning.

Mätresultat i tre stadsdelar

Figur 10 Uppdelning mellan mätvärden för Enskede-Årsta-Vantör, Kungsholmen och Spånga-Tensta.

Trafikbuller

I projektet kunde inget fall av antydning till höga trafikbuller nivåer inomhus noteras. Det innebär att alla av de inspekterade förskolornas fasad bedömdes ha en god ljudisoleringsförmåga.

Verksamheternas återkoppling efter tillsynen

SISAB:s lokaler

20 av de kommunala och fristående förskolor som behöver följas upp hade SISAB som fastighetsägare. I dessa fall har informationen om utredningsbehovet riktats till en myndighetssamordnare på SISAB och samtliga ärenden har skickats till entreprenör för utredning och åtgärd. Ingen av dessa förskolor har åtgärdats ännu.

Kommunala förskolor

Stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Kungsholmen och Spånga-Tensta har samtliga inkommit med en handlingsplan för de kommunala förskolor som har privata fastighetsägare.

I stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör har verksamhetsutövaren efterfrågat åtgärdsförslag från respektive fastighetsägare. Hittills har ingen av dessa tre förskolor med privata fastighetsägare åtgärdat bullret.

I stadsdelsnämnd Kungsholmen har ett åtgärdsförslag inkommit till miljöförvaltningen för samtliga förskolor och i vissa fall pågår åtgärder. Hittills har ingen av stadsdelsnämnd Kungsholmens förskolor fått bullret åtgärdat. Ingen privat verksamhet har åtgärdat bullret ännu.

I stadsdelsnämnd Spånga-Tensta var det endast två förskolor med privata fastighetsägare som fick överskridanden, en av dessa förskolor har fått sitt buller åtgärdat av fastighetsägaren och i den kvarstående förskolan pågår åtgärder och miljöförvaltningen inväntar en uppföljande ljudnivåmätning.

Fristående förskolor

Fristående förskolor i Enskede-Årsta-Vantör, Kungsholmen och Spånga-Tensta som inte yttrat sig eller begärt anstånd med att yttra sig har förelagts av miljö- och hälsoskyddsnämnden att komma in med utredning och åtgärdsförslag med kostnadsberäkning.

Avslutade ärenden

Från årets projekt har fyra stycken (11%) uppföljningsärenden avslutats fram till den 2 november 2017 efter att verksamheterna vidtagit åtgärder och kommit in med uppföljande bullermätningar. Riktvärdena för buller inomhus enligt FoHMFS 2014:13 innehålls numera i dessa verksamheter.

Från förra årets projekt (2016) hade det fram till den 2 november 2017 avslutats 41 stycken (49 %) uppföljningsärenden efter att verksamheten vidtagit åtgärder och kommit in med uppföljande bullermätningar som visar att riktvärdena för buller inomhus enligt FoHMFS 2014:13 innehålls. Anledningen till att åtgärderna inte utförs fortare är att det i vissa fall kan krävas omfattande ingrepp eller åtgärder på ventilationssystemet för att reducera bullernivåerna i rimlig omfattning, vilket är mycket kostnadskrävande.

Diskussion och slutsatser

Projektet visar att bullernivåerna i de inspekterade verksamheterna överskrider Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus (2014:13) i mycket stor utsträckning. Ljudnivåer mellan 34 dBA upp till 48 dBA uppmättes i 66 procent av de besökta verksamheterna i Enskede-Årsta-Vantör, i 85 procent av de besökta verksamheterna i Spånga-Tensta samt i 94 procent av de besökta verksamheterna på Kungsholmen.

Andelen uppföljningsärenden i projektet är högre procentuellt jämfört med resultat från den ordinarie riktade tillsynen som genomförts under 2014-2016 och hittills under 2017 med avseende på buller. Detta resultat var väntat eftersom bullermätningar inte kan utföras vid varje inspektion i den ordinarie riktade tillsynen. Detta beror på att det inte alltid är möjligt att utföra bullermätningar eftersom barnen påverkar ljudnivån när de befinner sig i samma eller i närliggande rum. Om det är pågående verksamhet i förskolan när miljöförvaltningen utför tillsyn uppfattas inte alltid ljud från fasta installationer varför det inte heller blir någon notering om det i inspektionsrapporten som följs upp. Vid mycket höga över-skridanden hör inspektören att det bullrar trots att verksamheten är pågående. Vid sådana fall begär miljöförvaltningen att verksamheten själva ska göra ljudnivåmätningar med hjälp av fackman inom akustik.

Anledningen till att miljöförvaltningen ofta går ut när det är pågående verksamhet inne i lokalerna är för att ha möjlighet att träffa den ansvariga för verksamheten samt mäta koldioxidnivån, vilket är ett sätt att indikera att det finns brister i luftomsättningen. Detta är den andra mest förekommande bristen som följs upp i miljöförvaltningens tillsyn av förskolor. Miljöförvaltningens bedömning är att höga ljudnivåer i huvudsakligen härrör från ventilationsanläggningar inom förskoleverksamheten. Vanliga orsaker kan exempelvis vara trånga kanaler och för höga

luftströmmar i kanalerna, kanaler med många tvära krökar, motorljud från fläkten eller ventilationsdon som inte är anpassade till luftmängden.

En av anledningarna till obalans i luftflöden kan vara att verksamheten forcerar luftflödena för att för många barn vistas i rummet i förhållande till vad det är projekterat för. Detta kan leda till högre bullernivåer. En vanlig åtgärd när höga bullernivåer har uppmätts är att luftflödena injusteras till projekterade värden och på så sätt får verksamheten ner en stor del av de förhöjda ljudnivåerna.

För att förebygga att för många barn vistas i ett rum kan verksamheterna upprätta personbelastningskartor där kvadratmeteryta och luftflöden framgår och utifrån det ange maxantalet personer som får vistas i rummet stadigvarande.

Det ska dock betonas att det ofta är möjligt att minska bullernivåerna med ganska enkla åtgärder. En begränsning av antalet personer som får vistas i ett rum samtidigt är inte alltid möjligt och varje enskilt fall måste prövas enligt rimlighetsavvägningen i 2 kap 7 § miljöbalken. Därvid måste en rad omständigheter vägas samman så som bl.a. tillgången på förskoleplatser i närområdet.

Forskning och undersökningar har visat att barn som utsätts för buller i förskolan kan få sämre läs-, inlärnings-, koncentrations- och problemlösningsförmåga. Bullret har en tröttande effekt och barn påverkas mer av det än vuxna. I synnerhet påverkas barn med hörselnedsättning och barn med annat modersmål än det som talas i verksamheten. Studier har även visat att om man vistas i en bullrig miljö och sedan byter till en tystare miljö, tar det ett tag för örat att vänja sig vid lägre ljudnivåer och man kan ha svårt att uppfatta dessa. Däremot påverkas man negativt såsom beskrivs ovan, även om man inte uppfattar ljuden. Vistas man i miljöer med höga ljudnivåer noterar man således inte mindre störningar på samma sätt som när man vistas i en helt tyst miljö. Samma sak gäller ljudnivåer från verksamheten i en förskolemiljö där exempelvis höga barnskrik är vanligt förekommande. Därför är det viktigt att verksamhetsutövare och personal har grundläggande kunskap om ventilationsbuller, hur man identifierar det och dess effekter på barn i förskolemiljö.

I projektet har miljöförvaltningen noterat att verksamhetsutövare många gånger inte vet hur de ska gå till väga i fråga om felanmälan och vem som ansvarar för att åtgärda när de upplever höga

ljudnivåer. Många gånger har personalen inte heller uppfattat att det är den fasta installationen som låter.

I bullerprojektet var det högre uppföljningsgrad på de kommunala förskolorna jämfört med de fristående i samtliga tre stadsdelar. Med anledningen av den höga uppföljningsgraden i respektive stadsdel kom stadsdelsförvaltningarna in med en utarbetad handlingsplan innan överenskommet datum för samtliga förskolor med ljudnivåer över 33 dBA.

I projektrapporten från föregående år (2016) nämndes det att SISAB utarbetat ett särskilt miljöprogram för 2016 baserat på stadens miljöprogram 2016-2019. Såvitt avser sund inomhusmiljö och buller har SISAB utarbetat ett speciellt uppföljningsmål: "Andel förskolor med uppmätt installationsbuller under 2015 som åtgärdats eller blivit föremål för en tidsatt åtgärdsplan". Målet var att uppnå 100 procent under 2016. Målet sattes utifrån att verksamheterna ska klara 35 dBA. Detta värde motsvarar kravet på utrymmen för bland annat vila, enskilt arbete, enskild undervisning, lek och samtal enligt Boverkets byggregler. Det är ett problem att Boverkets byggregler och Folkhälsomyndighetens riktvärden för buller i undervisningslokaler inte är i överensstämmelse. Miljöförvaltningen har dock haft en dialog med SISAB avseende riktvärden för buller inomhus under 2017 och SISAB har beslutat att SISAB:s miljöprogram ska följa Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus med 30 dBA istället för Boverkets byggregler.

Genom föregående års rapport avseende bullerprojektet 2016 fick miljöförvaltningen i uppdrag att under 2017 närmare utreda vad som ligger bakom skillnaden mellan Boverkets riktvärde (35 dBA vid nybyggnation av bostäder) respektive Folkhälsomyndighetens riktvärde (30 dBA inomhus och i undervisningslokaler).

Under 2017 har miljöförvaltningen varit i kontakt med Boverket rörande frågeställningen. I dialogen har förvaltningen framfört till Boverket att miljöförvaltningen tidigare har fått information från Boverket att en förskola är att tolka som en undervisningslokal och att riktvärdet på 35 dBA därför inte är lämpligt på förskolelokaler.

I dialogen med Boverket har verket sagt att tolkningen av byggreglerna så att 35 dBA ska tillämpas på förskolelokaler har sin grund i formuleringen i tabell 18c i standarden* som anger riktvärdet 35 dBA i utrymmen för vila och lek (**Byggakustik-Ljudklassning av utrymmen i byggnader-vårdlokaler, undervisningslokaler, dag- och fritidshem, kontor och hotell* (SS

25268:2007)). SISAB och även andra fastighetsägare har tidigare valt att göra tolkningen att förskolelokaler endast är en yta för lek och vila och därför tillämpat riktvärdet 35 dBA.

Boverket har under 2017 underrättat miljöförvaltningen att standarden *Byggakustik-Ljudklassning av utrymmen i byggnader-vårdlokaler, undervisningslokaler, dag- och fritidshem, kontor och hotell* håller på att revideras och att miljöförvaltningen i slutet av 2017 bör få svar på om det finns någon motsättning mellan Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus och Boverkets byggregler gällande ljudnivån från fasta installationen i förskolor eller inte.

Fortsatt arbete

I Stockholm stads budget 2017 såväl som 2018 premieras *En sund inomhusmiljö* där ett särskilt fokus ska läggas på åtgärder för att skapa god ljudmiljö i förskolor och skolor. Projektet Buller från fasta installationer i förskolor 2017 visar att ett fortsatt arbete är nödvändigt för att en sund inomhusmiljön för förskolebarn ska uppnås.

Miljöförvaltningen bedömer att fortsatt tillsyn inom området är viktig och nödvändig. Förvaltningen ser även ett behov av informationsinsatser och ett utökat samarbete med berörda parter för att förbättra verksamheternas egenkontroll och kunskap om regelverket.

Många gånger kan enkla åtgärder lösa problemet med för höga ljudnivåer. Det gäller särskilt som många förskolor inte vet vem de skall vända sig till för att få hjälp komma till rätta med problemen.

Bilaga

Förskolor som deltagit